

29 Μαρτίου, 1990

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στές]

ΗΝΩΜΕΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΣ ΛΤΔ.,

Εφesseίοντες,

v.

ΜΗΝΑ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ,

Εφeseίβλητου-Ενάγωντα.

(Πολιτική Έφeseση Αρ. 7399).

- Δυσφήμιση — Λίβελλος — Ιππυενδο (υπαινιγμός) — Η διάκριση μεταξύ νομικού αληθινού ιππυενδο, που συναρτάται με εξωγενή, εν σχέσει με το δημοσίευμα, γεγονότα και ψευδο-ιππυενδο, με το οποίο καθορίζεται η φυσική και συμφυής έννοια των λέξεων του δημοσιεύματος. 5
- Πολιτική Δικονομία — Προτάσεις — Λίβελλος — Έκθεση Απαιτήσεως — Ψευδούπαινιγμός (False Ippuendo) — Η τακτική καθορισμού της έννοιας, που ο ενάγων προτίθεται να αποδώσει στις λέξεις του δημοσιεύματος, είναι ορθή, γιατί είναι άδικο να αφήνεται ο εναγόμενος να μαντεύει πως προτίθεται να ερμηνεύσει τις λέξεις ο ενάγων. 10
- Πολιτική Δικονομία — Προτάσεις — Λίβελλος — Έκθεση Απαιτήσεως — Αληθινός ή νομικός υπαινιγμός (True Ippuendo) — Αποτελεί αυτοτελή αιτία αγωγής — Γι' αυτό αν τα εξωγενή γεγονότα, που τον στηρίζουν, δεν περιληφθούν στην Έκθεση Απαιτήσεως, δεν πρέπει να επιτραπεί η απόδειξή των. 15
- Δυσφήμιση — Λίβελλος — Νομικός ή αληθινός υπαινιγμός (True Ippuendo) — Αποτελεί αυτοτελή αιτία αγωγής.
- Πολιτική Δικονομία — Προτάσεις — Λίβελλος — Έκθεση απαιτήσεως — Ψευδούπαινιγμός (False Ippuendo) — Κατά πόσο πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά πάντοτε αν η διδόμενη ερμηνεία στις λέξεις του δημοσιεύματος είναι η συνήθης σημασία των και κατά πόσο, ελλείψει τιαυτής αναφοράς, ο εναγόμενος δικαιούται πάντοτε σε περαιτέρω ή καλύτερες λεπτομέρειες — Αρνητική η απόφαση στο ερώτημα, αν από το νόημα του υπαινιγμού προκύπτει ότι πρόκειται για ψευδούπαινιγμό. 25

Η υπόθεση αυτή αφορά αγωγή για λίβελλο. Η παράγραφος 18 της Έκθεσης απαιτήσεως είχε ως εξής:

- 5 "18. Δια των ως άνω λέξεων οι εναγόμενοι ηννόουν και/ή εγένοντο αντιληπτοί ως εννοούντες και/ή ηδύνατο να εκληφθή ότι ηννόουν ότι ο ενάγων είναι ανέντιμος και/ή προδότης και/ή καταδότης και/ή βλάκας και/ή ηλίθιος και/ή περιορισμένης πνευματικής ικανότητας και/ή ανήθικος και/ή αισχρός και/ή ανάξιος και/ή ανίκανος να κατέχει τις ιδιότητες τις οποίες κατέχει και/ή ότι επηρέασεν και/ή προσεπάθησεν να επηρεάση την Ε.Ε.Υ. εις το έργον της και/ή ότι είναι πρόσωπον ακατάλληλον διά το λειτουργήμα του εκπαιδευτικού και/ή ότι διά παρανόμων μέσων προήχθη και/ή κατείχε το αξίωμα του προέδρου της ΠΟΕΔ Λάρνακας και/ή ότι ήτο ανίκανος και/ή ανάξιος να κατέχη το αξίωμα του προέδρου της ΠΟΕΔ Λάρνακας και/ή ότι ήτο πρόσωπον δόλιον και/ή σκυοφάντης και/ή υπέσκαπτεν συναδέλφους του και/ή ότι ήτο κομματικός πράκτορας και/ή ότι ήτο αναμειγμένος σε παράνομες ενέργειες
- 10
- 15 διά λήψιν εμπιστευτικών πληροφοριών και/ή ότι παρεβίασεν εμπιστευτικούς φακέλλους και/ή ότι είναι άτομον σιχαμερόν".

Η εφεσείουσα (εναγομένη) ζήτησε περαιτέρω ή καλύτερες λεπτομέρειες. Η αίτηση απορρίφθηκε. Γι' αυτό και καταχωρήθηκε η παρούσα έφεση.

- 20 Η δικηγόρος της εφεσείουσας υπεστήριξε ότι ο πρωτόδικος Δικαστής εφάρμοσε λανθασμένα τις νομικές αρχές που παράθεσε στην ενδιάμεση απόφασή του επί των γεγονότων. Ακολούθως αναφέρθηκε στην παράγραφο 18 και ισχυρίστηκε πως πουθενά στην έκθεση απαιτήσεως δεν αναφέρεται αν η ερμηνεία που δίδεται στην
- 25 παράγραφο 18 είναι η συνήθης ερμηνεία των λέξεων των επίδικων δημοσιευμάτων ή αν υπάρχουν άλλα εξωγενή γεγονότα τα οποία μαζί με τα επίδικα δημοσιεύματα δημιουργούν την ισχυριζόμενη δυσφήμιση. Τέλος εισηγήθηκε πως στην έκθεση απαιτήσεως θα έπρεπε να καθοριστεί αν οι δυσφημιστικοί υπαινιγμοί (ιπνυεπάδος) που αναφέρονται στην παράγραφο 18 συνάγονται από τη συνήθη έννοια των δημοσιευμάτων ή από εξωγενή γεγονότα.
- 30

- 35 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, ανέλυσε την υπάρχουσα νομολογία για το θέμα και εφάρμοσε στα γεγονότα της υπόθεσης αυτής τις νομικές αρχές, που σκιαγραφούνται στα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Slim v. Daily Telegraph Ltd. [1968] 1 All E.R. 497.

Allsop v. Church of England Newspaper [1972] 1 All E.R. 26.

- 40 *Loughans v. Odham Press Ltd. [1963] 1 Q.B. 299.*

DOSA Ltd. v. Times Newspapers [1972] 3 All E.R. 417.

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους εναντίον της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Ν. Νικολάου, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 23 Μαΐου, 1987 (Αρ. Αγωγής 4802/85) με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή τους 5 για περισσότερες και καλύτερες λεπτομέρειες της παραγράφου 18 της έκθεσης απαιτήσεως.

Ε. Μαρκίδου (Κα), για τους εφεσεϊόντες.

Στ. Ερωτοκρίτου (Κα), για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult. 10

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα εκδώσει ο δικαστής κ. Γ. Χρυσοστομής.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ Δ.: Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερ. 23.5.87, στην αγωγή αρ. 4802/85, με 15 την οποία απορρίφθηκε η αίτηση των εφεσεϊόντων ημερ. 25.11.86 για περισσότερες και καλύτερες λεπτομέρειες της παραγράφου 18 της Έκθεσης Απαιτήσεως.

Σαν λόγος της έφεσης προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο απορρίπτοντας την αίτηση των 20 εφεσεϊόντων πλανήθηκε περί το νόμο και/ή τα γεγονότα και/ή εσφαλμένα ερμήνευσε το νόμο και/ή εσφαλμένα τον εφάρμοσε επί των γεγονότων της ενώπιόν του υπόθεσης.

Ο εφεσίβλητος καταχώρησε την ως άνω αγωγή εναντίον των εφεσεϊόντων και άλλων, με την οποία αξιολόγησε 25 αποζημιώσεις για ισχυριζόμενη δυσφήμιση που προκλήθηκε από τη δημοσίευση κατά διάφορες ημερομηνίες το 1985, ορισμένων δημοσιευμάτων στην πρωϊνή καθημερινή εφημερίδα "Σημερινή", που κατ' ισχυρισμό ανήκει στους εφεσεϊόντες. Αποσπάσματα των δημοσιευμάτων 30 αυτών αναφέρονται σε διάφορες παραγράφους της έκθεσης απαιτήσεως και στην παράγραφο 18 γίνονται οι ακό-

λουθοι ισχυρισμοί:

5 "18. Διά των ως άνω λέξεων οι εναγόμενοι ηννό-
ουν και/ή έγινοντο αντιληπτοί ως εννοούντες και/ή
ηδύνατο να εκληφθή ότι ηννόουν ότι ο Ενάγων είναι
10 ανέντιμος και/ή προδότης και/ή καταδότης και/ή βλά-
κας και/ή ηλίθιος και/ή περιορισμένης πνευματικής ια-
νότητος και/ή ανήθικος και/ή αισχρός και/ή ανάξιος
και/ή ανίκανος να κατέχει τις ιδιότητες τις οποίες κατέ-
χει και/ή ότι επηρέασεν και/ή προσεπάθησεν να επηρεά-
15 ση την Ε.Ε.Υ. εις το έργον της και/ή ότι είναι πρόσωπο
ακατάλληλον διά το λειτούργημα του εκπαιδευτικού
και/ή ότι διά παρανόμων μέσων προήχθη και/ή κατείχε
το αξίωμα του προέδρου της ΠΟΕΔ Λάρνακος και/ή
20 ότι ήτο ανίκανος και/ή ανάξιος να κατέχη το αξίωμα
του προέδρου της ΠΟΕΔ Λάρνακας και/ή ότι ήτο πρό-
σωπον δόλιον και/ή συκοφάντης και/ή υπέσκαπτεν συ-
ναδέλφους του και/ή ότι ήτο κομματικός πράκτορας
και/ή ότι ήτο αναμειγμένος σε παράνομες ενέργειες
25 διά λήψιν εμπιστευτικών πληροφοριών και/ή ότι παρε-
βίασεν εμπιστευτικούς φακέλλους και/ή ότι είναι άτο-
μον σιχαμερόν."

Ο ευπαίδευτος πρωτόδικος Δικαστής, ύστερα από
μια εμπειριστατωμένη παράθεση του ισχύοντος δικαίου
25 που διέπει το υπό κρίση θέμα και αφού υιοθέτησε τις
αρχές που ειπώθησαν στην υπόθεση *Allsop v. Church of
England Newspaper* [1972] 1 All E.R. 26, κατάληξε ως ακο-
λούθως, απορρίπτοντας την αίτηση (βλ. σελ. 34 των
πρακτικών):

30 "In the particular situation before me plaintiff by his
statement of claim not only set out the substance of the
various alleged by him defamatory publications but
proceeded upon and in compliance with all fours with the
principle of pleading established by *Allsop case (supra)*
35 gave by para 18 particulars of a number of innuendos
particularizing same as to their true meaning implication,
description and effect.

The particulars given by para 18 read in conjunction with the rest of plaintiff's pleading are not vague, or in any way obscure or even incomplete vis a vis the principles of pleading.

They are clear and sufficient for the Defendants to know what case they will meet at the trial and for this they will not be taken by any surprise." 5

Κατά την ακρόαση της έφεσης η ευπαίδευτος δικηγόρος των εφεσειόντων περιόρισε τους λόγους της έφεσης στον ισχυρισμό πως ο πρωτόδικος Δικαστής εφάρμοσε λανθασμένα τις νομικές αρχές που παράθεσε στην ενδιάμεση απόφασή του επί των γεγονότων. Ακολούθως αναφέρθηκε στην παράγραφο 18 και ισχυρίστηκε πως πουθενά στην έκθεση απαιτήσεως δεν αναφέρεται αν η ερμηνεία που δίδεται στην παράγραφο 18 είναι η συνήθης ερμηνεία των λέξεων των επίδικων δημοσιευμάτων ή αν υπάρχουν άλλα εξωγενή γεγονότα τα οποία μαζί με τα επίδικα δημοσιεύματα δημιουργούν την ισχυριζόμενη δυσφημίση. Τέλος εισηγήθηκε πως στην έκθεση απαιτήσεως θα έπρεπε να καθοριστεί αν οι δυσφημιστικοί υπαινιγμοί (innuendos) που αναφέρονται στην παράγραφο 18 συνάγονται από τη συνήθη έννοια των δημοσιευμάτων ή από εξωγενή γεγονότα. 10 15 20

Την εισήγησή της, η ευπαίδευτος συνήγορος των εφεσειόντων, την βάσισε στην υπόθεση *Loughans v. Odhamss Press Ltd* [1963] 1 Q.B. 299 όπου στη σελ. 306 αναφέρονται τα ακόλουθα: 25

"This amendment to the rule (εννοεί το R.S.C., Ord. 19, r.6(2)) merely requires the plaintiff to give the defendant notice by particulars of any facts or matters which he intends to prove in support of the contention made in his innuendo that the words bear a particular defamatory meaning. If the defamatory meaning is a matter of inference from the terms of the statement complained of, and he intends to rely upon no extraneous facts in support of the inference, it is, in my view, a 30 35

sufficient compliance with this rule if he so states in his particulars." (Η υπογράμμιση είναι δική μου).

5 Η ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσίβλητου εισηγήθηκε πως η ενδιάμεση απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθή και πως αν η παράγραφος 18 διαβαστεί σε συ-
 10 σχετισμό με την όλη έκθεση απαιτήσεως και τα αποσπά-
 σματα των σχετικών δημοσιευμάτων, φαίνεται πως σε
 αυτά τα δημοσιεύματα αναφέρονται καθαρά οι λέξεις: χα-
 φιεδισμός, μικροπρεπής, βλάκας, ηλίθιος, που χρησιμο-
 ποιήθηκαν στην παράγραφο 18.

Περισσότερες και καλύτερες λεπτομέρειες ισχυρισμών
 που αναφέρονται στα δικόγραφα και όχι μαρτυρία δίδο-
 νται για σκοπούς διασάσηψης των γενομένων ισχυρισμών.
 15 Μια τέτοια διασάφηση γεγονότων υπαγορεύεται από διά-
 φορους λόγους, μεταξύ των οποίων είναι η πληρέστερη
 πληροφόρηση της άλλης πλευράς περί της φύσης της υπό-
 θεσης που θα έχει να αντιμετωπίσει, η αποφυγή της έκπλη-
 ξης κατά την ακρόαση, ο περιορισμός των επιδίκων θεμά-
 20 των και ισχυρισμών και η ένδειξη ως προς τη μαρτυρία
 που θα χρειαστεί η άλλη πλευρά.

Στο Bullen & Leake and Jacob's Precedents of Pleadings,
 12th Ed., στη σελ. 110 αναφέρονται τα ακόλουθα:

25 "The practice as to particulars demands in every
 pleading such a sufficiency of detail as will elucidate the
 issues to be tried and prevent "surprise" at the trial. No
 hard-and-fast line can be laid down as to the degree of
 particularity which is required of the pleader and which
 an opponent may demand of him when formulating his
 30 claim or defence.

.....
 The precise degree of particularity required in any
 particular case cannot of course be predicated, but as
 35 much certainty and particularity must be insisted on as is
 reasonable having regard to the circumstances and the

nature of the acts alleged. As Cotton L.J. stated in *Phillips v. Phillips*."

Το βασικό θέμα που εγείρεται στην παρούσα έφεση είναι κατά πόσον ο εφεσίβλητος με την παράγραφο 18 της έκθεσης απαιτήσεως καθορίζει τη φυσική και συνήθη έννοια των κατ' ισχυρισμό δυσφημιστικών λέξεων που χρησιμοποιήθηκαν στα διάφορα δημοσιεύματα ή κατά πόσον με την πιο πάνω παράγραφο εισάγει μια δευτερεύουσα δυσφημιστική έννοια, ένα δυσφημιστικό υπαινιγμό, που να δημιουργείται από το συσχετισμό ή τη σύνδεση εξωγενών γεγονότων, που γνωρίζει ο αναγνώστης, με τις λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν στα πιο πάνω δημοσιεύματα.

Στην πρώτη περίπτωση η φυσική και συνήθης έννοια των λέξεων περιλαμβάνει εκτός από την κατά κυριολεξία έννοια και την συμπερασματική που είναι συμφυής με την κατά κυριολεξία έννοια. Αυτή η συμφυής συμπερασματική έννοια ονομάζεται ψευδοϋπαινιγμός (*popular or false innuendo*). Στην δεύτερη περίπτωση έχουμε το νομικό ή αληθινό υπαινιγμό (*legal or true innuendo*).

Στην υπόθεση *Slim v. Daily Telegraph Ltd* [1968] 1 All E.R. 497, στη σελ. 511 αναφέρονται τα ακόλουθα:

"... Words may be defamatory in their ordinary and natural meaning. They may also, or in the alternative, bear a defamatory innuendo. A 'true' or 'legal' innuendo is a meaning which is different from the ordinary and natural meaning of the words, and defamatory because of special facts and circumstances known to those to whom the words are published. The ordinary meaning and the innuendo give rise to different causes of action, and, accordingly, must be separately pleaded - *Sim v. Stretch*. Words in their ordinary and natural meaning may be defamatory because of what they say expressly, e.g. 'A is a thief'; or because of what they imply to the ordinary sensible man without knowledge of any special circumstances."

- Στην Αγγλία η πρακτική που ακολουθείται, όσον αφορά τον τρόπο που πρέπει να διατυπώνεται στα δικόγραφα η εννοιολογία των λέξεων που στοιχειοθετούν τη δυσφήμιση, σχολιάστηκε σε αριθμό υποθέσεων οι οποίες είναι καθοδηγητικές και συνάδουν με την πρακτική που ακολουθείται από τα Κυπριακά Δικαστήρια. Η θέσπιση στην Αγγλία το 1949 του Δ.19, θ.6(2) (τώρα Δ.82, θ.3(1)) των Διαδικαστικών Κανονισμών του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αγγλίας, που καθιστά αναγκαία την αναφορά λεπτομερειών σε περίπτωση που γίνεται ισχυρισμός από τον ενάγοντα ότι δυσφημιστικές λέξεις χρησιμοποιήθηκαν υπό άλλη έννοια από τη συνήθη, δεν διαφοροποιεί την κατάσταση, αν λάβουμε υπόψη πως στην Κύπρο ισχύουν οι πρόνοιες του Δ.19 θ.4 των Περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, διά των οποίων καθίσταται αναγκαία η αναφορά στα δικόγραφα σύνοψης των ουσιωδών γεγονότων, επί των οποίων ένας διάδικος στηρίζει την αξίωσή του.

- Στην υπόθεση *Slim v. Daily Telegraph, Ltd* (ανωτέρω) σχολιάζεται η ακολουθούμενη πρακτική από τα Αγγλικά Δικαστήρια ως ακολούθως στις σελ. 511 και 512:

- "... For many years prior to 1949 it was most unusual to see a statement of claim which did not purport to plead an innuendo. This would either be a 'true' innuendo or the ordinary meaning to be naturally inferred from the words, or both a 'true' innuendo and a natural inference jumbled up together in the same paragraph. Innuendos were also commonly pleaded even when the words complained of were as plain as could be, e.g.: 'X is a fraudulent scoundrel', or: 'Y is a prostitute'; in such cases an innuendo was, of course, unnecessary and indeed absurd. This practice, however, although untidy and sometimes ridiculous did little harm. It, at any rate, helped the defendant by forewarning him of the meaning which the plaintiff would seek to attribute to the words at the trial. Then in 1949 came a new rule, R.S.C., Ord. 19, r. 6(2) (now Ord. 82, r.3(1)) which provided that:

'... if the plaintiff alleges that the words complained of were used in a defamatory sense other than their ordinary meaning, he shall give particulars of the facts and matters on which he relies in support of such sense.'

Although to some extent the old practice lingered on, 5
between 1949 and 1964 there were many cases in which
plaintiffs, who relied alone on the natural meaning of the
words complained of, did not in their statement of claims
set out the inferences which at the trial they intended to
allege that the words bore. Thus defendants were 10
sometimes left in the dark and the administration of
justice was somewhat impeded.

It was, I think, in order to overcome this difficulty that
LORD DEVLIN stated in *Lewis v. Daily Telegraph, Ltd.*
that it would be desirable for the statement of claim to 15
contain a separate paragraph setting out '... those ...
indirect meanings that goe beyond the literal meaning
of the words but which the pleader claims to be inherent
in them.'

Επίσης στην υπόθεση *Allsop v. Church of England* 20
Newspaper (ανωτέρω) στις σελ. 28 και 29, ο Λόρδος
Denning ανέφερε τα ακόλουθα:

"... On the contrary, the House of Lords in *Lewis v.*
Daily Telegraph Ltd expressly left it open. Two of their
Lordships made it clear that, even when a plaintiff was 25
only relying on the ordinary meaning, it was at the least
highly desirable that he should state the meanings which
he said the words bore. They left open the point whether
it was necessary or not. Lord Devlin said:

'... I am satisfied that the pleading of an innuendo in 30
every case where the defamatory meaning is not quite
explicit is at the least highly desirable...'

and then:

5 ' I understand your lordships all to be of the opinion
that the pleading of the ordinary or popular innuendo
is permissible, but do not intend that the House should
rule on whether it is necessary. I agree that the point
does not arise directly in this case, and, therefore, I too
shall reserve my judgment on it. But I made the
comment that, if it is not necessary, it is nevertheless a
for pleading universally used from the earliest times
until 1949, and I can see nothing in the new rule that
10 should alter so well established a practice.'

Lord Hodson said:

15 'It is desirable that he should do so, for, where there
is no true innuendo, the judge should define the limits
of the natural and ordinary meaning of the libel and
leave to the jury only those meanings which he rules
are capable of being defamatory.'

Since that case, the same view was well expressed by
Salmon LJ in *Slim v. Daily Telegraph Ltd*:

20 'After all, there may be many opinions as to what
inference words bear. It would be unfair to expect the
defendant to guess which meaning or meanings the
plaintiff intends to attribute to them. He might guess
wrong, and thus not only waste a great deal of time
and money in raising a defence of justification or fair
25 commend which would prove to be wholly irrelevant
at the trial but he might also come to court wholly
unprepared to meet the actual case sought to be made
against him.'

30 Those are the views of experienced practitioners both
at the Bar and on the Bench, to which I would add my
own. It is very desirable to have the plaintiff set forth
what he says is the defamatory meaning borne by the
words.

.....

All these satisfies me that in most cases it is not only desirable, but also necessary, for the plaintiff to set out in his pleading the meaning which he says the words bear. At any rate, he should do so when there are two or more ordinary meanings which the words bear. The only exception is when there is only one ordinary meaning which is clear and explicit." 5

Στην υπόθεση *DDSA Ltd v. Times Newspapers* [1972] 3 All E.R. 417 και πάλι ο Λόρδος Denning MR ανέφερε τα ακόλουθα στη σελ. 419: 10

"In the first place, there ought to have been an innuendo pleaded. This article is capable of many different meaning so many that it was necessary for the fair conduct of the trial that there should be pleaded a 'popular' or 'false' innuendo, or whatever you like to call it. In that innuendo the plaintiffs should set out the meaning or meanings which they say the words bear. That is necessary, not only for the fair conduct of the trial, but also to enable the defendant to know what to plead, whether to plead justification or fair comment or to apologise. I need not go through all the cases. They are *Allsop v. Church of England Newspapers*; *S and K Holdings Ltd v. Throgmorton Publications Ltd*, and also *Associated Leisure Ltd v Associated Newspapers Ltd*. Those cases establish that in most cases, if not all, it is necessary for the plaintiffs, even when they rely only on the natural and ordinary meaning of the words, to plead an innuendo setting out what they say is the natural and ordinary meaning of the words. This is just such a case." 20 25

Στην υπό κρίση υπόθεση δεν υπάρχει ισχυρισμός στην έκθεση απαιτήσεως περί υπάρξεως νομικού ή αληθινού δυσφημιστικού υπαινιγμού υπό την έννοια της συνάρτησης των δημοσιευμάτων με εξωγενή γεγονότα. Η παράγραφος 18, όπως διατυπώθηκε, αναφέρεται είτε σε λέξεις αυτούσιες όπως χρησιμοποιήθηκαν στα δημοσιεύματα, είτε σε συμπερασματική έννοια λέξεων των δημοσιευμάτων, μέσα στα πλαίσια της φυσικής και συνήθους έννοιας των λέξεων αυτών. Έχουν δηλαδή διατυπωθεί ψευδού- 30 35

παινιγμοί (false innuendos) και όχι νομικοί ή αληθινοί υπαινιγμοί (legal or true innuendos).

Αυτή η τακτική που ακολουθήθηκε από τον ευπαίδευτο συνήγορο του εφεσίβλητου αποτελεί μια ορθή πρακτική, γιατί είναι άδικο να αφήνεται ο εναγόμενος ή το Δικαστήριο να μαντέψει την έννοια ή τις έννοιες που ο ενάγοντας προτίθεται να αποδώσει στις ισχυριζόμενες δυσφημιστικές λέξεις ή φράσεις. Επομένως αφού η παράγραφος 18 δεν διατυπώνει νομικά ή αληθινά innuendos 5
10 δεν δημιουργείται θέμα ύπαρξης εξωγενών γεγονότων επί των οποίων θα έπρεπε ο εφεσίβλητος να διαταχθεί να δώσει περισσότερες και καλύτερες λεπτομέρειες και συνεπώς κρίνουμε πως η ενδιάμεση απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθή.

15 Η εισήγηση που έγινε στην υπόθεση *Loughans v. Odhams Press Ltd* (ανωτέρω) και επί της οποίας βασίστηκαν οι εφεσείοντες, αφορούσε την ερμηνεία και εφαρμογή του Αγγλικού Κανόνα R.S.C. Ord. 19, γ. 6(2) και δεν θα πρέπει να εκληφθεί σαν έγκυρη και δεσμευτική πρακτική 20
αν από το νόημα του δυσφημιστικού υπαινιγμού φαίνεται καθαρά, όπως στην προκειμένη περίπτωση, πως ο ενάγοντας δεν βασίζεται σε νομικό ή αληθινό υπαινιγμό, αλλά μόνο σε ψευδοϋπαινιγμό.

Τέλος αναφέρουμε πως ένα νομικό ή αληθινό innuendo 25
αποτελεί μια αυτοτελή αιτία αγωγής και τα εξωγενή γεγονότα τα οποία το στοιχειοθετούν θεωρούνται ουσιώδη γεγονότα τα οποία ο εφεσίβλητος στην προκειμένη περίπτωση δεν θα μπορούσε να τα αναφέρει κατά την ακρόαση χωρίς να επιτύχει τροποποίηση της έκθεσης απαιτήσεως, 30
αφού σε αυτή δεν αναφέρονται τέτοια γεγονότα.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται.

Οι εφεσείοντες να πληρώσουν τα έξοδα της έφεσης στον εφεσίβλητο. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Έφεση απορρίπτεται με έξοδα.